

دستورالعمل و راهنمای پرستاری جهت آموزش به بیمار، حین بستری

بریدگی ها (زخم باز)

همکار محترم پرستاری بیمارستان با توجه به دستورالعمل جامع خودمراقبتی و آموزش بیمار، الزامی است آموزش بیمار حین بستری زخم باز طبق این دستورالعمل و حداقل محتوای زیر انجام گیرد.

❖ درمان

- ✓ شستن زخم بریدگی و خراشیدگی با آب و صابون و سپس تمیز و خشک نگه داشتن آن
- ✓ تمیز کردن زخم با آب اکسیژنه (پراکسید هیدروژن) و بتادین در اولین روزها مفید است، اما به دلیل اینکه ترمیم زخم را به تأخیر میاندازد برای مدت طولانی نباید استفاده شوند.
- ✓ استفاده از پماد آنتی بیوتیک روی زخم
- ✓ پانسمان روی زخم
- ✓ در صورت نیاز به بخیه طی 6 ساعت بعد از ایجاد زخم بخیه زده شود، زیرا تاخیر در این کار میزان عفونت زخم را افزایش میدهد.
- ✓ بررسی هر نوع زخم ناشی از سوراخ شدن پوست زیرا این نوع زخم در معرض خطر زیاد ابتلا به عفونت است.

❖ رژیم غذایی

- ✓ برای تسریع التیام بافت نرم، رژیم غذایی پرپروتئین و پرکالری استفاده کنید.
- ✓ جهت پیشگیری از یبوست از رژیم پرفیبر (میوه ها و سبزیجات) حاوی سبوس و مایعات فراوان استفاده کنید.
- ✓ غذای سالم مانند میوه، سبزیجات، غلات، لبنیات کم چرب و ماهی بخورید.
- ✓ صرف سبزیجات و مرکبات و آب میوه های تازه حاوی ویتامین ث میتواند به بهبود سریعتر زخم کمک کند.

❖ فعالیت

- ✓ در بستر، انگشتان و مچ پاهای سالم را حرکت دهید، تا از لخته شدن خون در پاها پیشگیری شود.
- ✓ در صورت اجازه پزشک برای خروج از تخت ابتدا نشسته و سپس پاهای خود را از لبه تخت آویزان نمایید و در صورت نداشتن سرگیجه با کمک همراه خود و یا پرستار از تخت خارج شوید.
- ✓ سعی کنید هر چه سریعتر از بستر خارج و فعالیت نمایید تا از ایجاد لخته جلوگیری شود.

❖ مراقبت

- ✓ ممکن است یک لوله جهت خروج ترشحات در ناحیه عمل گذاشته شود که به یک مخزن وصل میباشد که به آن همواگ میگویند. معمولا این لوله 48 ساعت بعد از عمل خارج میشود.
- ✓ از کشیدن لوله همواگ و خارج کردن آن خودداری نمایید.

✓ در صورت داشتن درد، به پرستار اطلاع داده تا طبق تجویز پزشک اقدامات لازم جهت تسکین درد شما را انجام دهد .

✓ در صورت خونریزی از محل عمل جراحی و خیس شدن پانسمان به پرستاران بخش اطلاع دهید .

✓ از دستکاری سرم ها و رابط های متصل به خود خودداری کنید .

✓ داروها طبق تجویز پزشک و در فواصل مشخص توسط پرستار برای شما اجرا خواهد شد.

دستورالعمل و راهنمای پرستاری جهت آموزش به بیمار، حین ترخیص

بریدگی ها (زخم باز)

❖ مراقبت

- ✓ سیگار نکشد، زیرا نیکوتین انقباض عروق باعث کاهش جریان خون در محل زخم و آهسته شدن مراحل ترمیم زخم میشود.
- ✓ کسانی که زخم ساق پا دارند هم میتوانند با پوشیدن جوراب های ویژه و چسبان از تجمع خون در عروق پا جلوگیری کنند تا خون به جریان افتد. این بیماران باید جوراب ویژه ای که ساق پا را کاملا میپوشاند، بپوشند و فقط موقع خواب آن را بیرون بیاورند و حتی بعد از بهبود زخم پا دست کم تا پنج سال باید طی روز این جوراب ها را بپوشند تا از احتمال عود زخم پا جلوگیری شود.
- ✓ اگر زخم خارش داشت، آرام باشید و آن را نخاراندید تا زودتر بهبود پیدا کنید.
- ✓ مراقبت دائمی از زخم مهم است. روزی یک بار، پانسمان روی زخم را بردارید و با آب و صابون به آرامی محل زخم را بشویید، پماد آنتی بیوتیک روی آن بمالید و مجدداً پانسمان را روی زخم قرار دهید.
- ✓ اگر پانسمان زخم کثیف و یا خیس بود، فوراً آن را عوض کنید.
- ✓ اگر نتوانستید خونریزی زخم را متوقف کنید، بایستی نزد پزشک بروید.
- ✓ به طور طبیعی، بایستی طی شش ساعت بعد از ایجاد جراحت و آسیب، زخم ترمیم شود.
- ✓ افرادی که سیستم ایمنی بدنشان ضعیف است، بیشتر دچار عفونت زخم میشوند و بایستی زخم آنها توسط پزشک پانسمان شود. این افراد عبارتند از: بیماران دیابتی، بیماران سرطانی که شیمیدرمانی میکنند، افرادی که داروهای کورتونی (مثل پردنیزون) مصرف میکنند، بیمارانی که دیالیز میشوند و بیماران مبتلا به ایدز.
- ✓ مرطوب نگه داشتن زخم با کمک کرم مرطوب کننده باعث میشود که بهبودی آن تسریع شود و از چسبندگی زخم به باند جلوگیری گردد. زخم های بزرگ و خراشیدگی ها را بهتر است مرطوب کنید.
- ✓ به سرعت برداشتن چسب یا بانداژ موجب برداشتن پوست روی زخم و خونریزی مجدد آن میشود. پس بهتر است چسب یا بانداژ را به آرامی بردارید.
- ✓ اگر احساس میکنید که بانداژ به زخم چسبیده است، ابتدا آن را با آب گرم خیس کنید تا نرم شود.
- ✓ برای جلوگیری از کنده شدن موی اطراف زخم، بانداژ و یا چسب را در جهت رویش مو به آرامی بردارید.
- ✓ دست های خود را قبل و بعد از پانسمان، ضد عفونی کنید.
- ✓ هنگامیکه آب در نزدیکی شما وجود ندارد، دستمال مرطوب و یا اسپری ضد عفونی کننده را برای تمیز کردن زخم به کار ببرید.
- ✓ نباید هرگز از موادی که حاوی الکل است به طور مستقیم روی زخم ها استفاده نکنید.

- ✓ اگر زخم شما دچار خونریزی شد و پس از تمیز کردن زخم باز هم خونریزی کرد، سعی کنید با اعمال فشار صحیح، جریان خون را متوقف کنید .
- ✓ در صورتی که زخم دچار التهاب و خارش است، میتوانید با تجویز پزشک از پمادهای مسکن استفاده کنید . این پمادها از بروز عفونت در زخم نیز جلوگیری میکنند.
- ✓ سعی کنید مکانی تمیز را برای تعویض پانسمان زخم خود انتخاب کنید . محیط های آلوده برای این کار مناسب نیستند، زیرا آلودگی بر روی زخم اثر کرده و احتمال بروز عفونت زخم را زیاد میکند.

❖ زمان مراجعه بعدی

- ✓ در فواصل منظم و مشخص شده توسط پزشک جهت ادامه درمان و کشیدن بخیه ها
- ✓ درد شدید در محل عمل جراحی
- ✓ درد و قرمزی در محل زخم
- ✓ ترشح چرکی از زخم
- ✓ خونریزی
- ✓ تب و لرز
- ✓ بی اشتهایی

واحد آموزش سلامت بیمارستان شهید رازی شاهیندژ